

Un festeig mil·limètric amb la intriga

Text > LAURA REIXACH

Un tret distintiu que caracteritzava la segona novel·la de Rafel Casas (Palamós, 1970), *El nen que volia ser assassí*, i que hom trobava de nou a la seva tercera incursió en el gènere, *La platja de les Trívies*, era que l'autor tenia dèria i mà per crear un univers dens, abundant en personatges i copis en referències. En un principi, podríem sentir un cert aclaparament per tanta ostentació de recursos, com ja ens va demostrar en les seves obres precedents, però a *BZD*, la seva quarta novel·la (publicada per l'editorial Llibres del Delicte), Casas sap orquestrar perfectament tota aquesta riquesa argumental i estilística i sap confegir una obra que ens enganxa, ens sorprèn i ens manté encuriosits fins a la darrera pàgina.

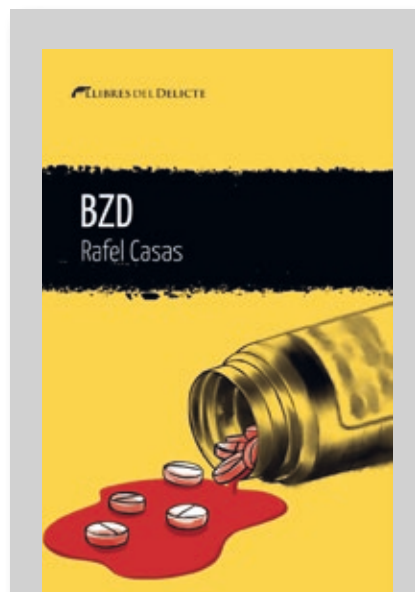
Amb *BZD* (acrònim que amaga en el seu sincretisme un element clau de la trama del llibre, la benzodiazepina), Casas fa un pas més enllà en aquesta capacitat que domina d'interconnectar múltiples trames i personatges, i refina la seva proposta narrativa amb una estructura de capítols curts que teixeixen la història amb precisió mil·limètrica. Una estructura que ens submergeix en la intriga que ens proposa l'autor i ens facilita la coneixença de cadascun dels personatges que en formen part.

«Jo continuava viu. Feia poc més d'un mes que havia decidit que em moria, però el meu cervell havia ajornat aquella decisió, donat que hi havia massa coses pendents de tancar», aquests mots del protagonista de *BZD* desvelen el motor d'inici de la narració, aquesta pulsio cap a la mort que agafa múltiples camins en la novel·la, i alhora destaquen el paper decisiu de l'òrgan que ens regeix i ens configura. Un cervell, el del protagonista, que el mana molt, sotmès com està a la tirania de certes substàncies, i que té un paper clau en la història. Un cervell que es perd en els llimbs de la realitat, en una duplicitat ansiolítica sobre la qual Casas configura l'avenç del seu relat.

Salpebrada de sentències enginyoses, com ara «el que estava rebent la fel·lació de la meva Dulcinea trash era el fill de puta del meu excap», i amb un ús peculiar d'alguns recursos lingüístics, com per exemple els acrònims per caracteritzar tipologies de persones (NPSC, 'nena pija sense cervell'; MDA, 'madura divorciada acomodada' o HSA, 'home sense aspiracions', entre d'altres), la prosa de Casas es llegeix com qui es pren un granissat a l'estiu. És refrescant, punyent a la gola i, sovint, precursora d'algun calfred. Sempre, però, és fluida i directa. Sens

des ni alienes al canvi. Durant la llarga absència de la Núria, Sacra ha fet el seu camí i ha estat urbanitzada i en part gentrificada. Progrés i endreça per a uns, transformació i despersonalització per a altres. La qüestió de fons de la novel·la és, en bona part, la relació que teixim amb l'entorn que ens acull i les hostilitats que cal superar per arrelar-hi i, sobretot, encaixar-hi. A *Ciutat endins*, el sentiment de pertinença s'escapa de la voluntat pròpia perquè Sacra «entén que li calen habitants, però no sempre li agraden».

A partir de les vivències i neures dels diferents personatges, Cuartiella construeix una novel·la calidoscòpica en la qual la resolució de l'assassinat no sempre resulta quelcom central. L'entramat humà i la indagació en les emocions i sentiments dels caràcters sovint s'imposen a l'assumpte detectivesc. La novel·la s'estructura en una narració fragmentària i amb salts temporals que contribueix a construir una lectura àgil i molt ben travada. La prosa de Cuartiella, fluida i lírica, ens endinsa a les entranyes de Sacra per descobrir-ne tots els desitjos i també les peculiars aversions.

CASAS, Rafel. *BZD*. Premià de Mar: Llibres del Delicte, 2024. 205 p.

dubte, *BZD* és una aposta segura per als amants del gènere, amb una capacitat notable per sorprendre'ls a mesura que avança la trama i amb un final molt ben travat.

CUARTIELLA, Maria Mercè. *Ciutat endins*. Barcelona: La Magrana, 2024. 264 p.